

Vojenskopolitické aspekty zahraničně politické linie KSČ

XIV. sjezd KSČ se stal historickou událostí ve vývoji naší země, v životě naší dělnické třídy a našeho lidu. Atmosféra, činnost a výsledky sjezdu ukázaly, že se strana vyrovnala s neblahým dědictvím krizových let 1968–69, že našla z této krize východisko, že postupně vyřešila všechny problémy všestranné konsolidace nejen své, ale i celé společnosti. To umožnilo, aby XIV. sjezd přijal programové dokumenty, které určují náš vývoj v budoucích letech. Závěry XIV. sjezdu přijala celá strana, dělnická třída i naprostá většina naší společnosti s uspokojením. Pracovní kolektivy splněním závazků k 50. výročí vzniku KSČ a na počest voleb do zastupitelských orgánů vytvářejí příznivé předpoklady pro uskutečnění smělých plánů vyspělé socialistické společnosti. Podobný ohlas měl XIV. sjezd strany i v armádě.

Při hodnocení uplynulého vývoje se řídí ÚV KSČ leninskou zásadou nezústat stát a nespokojovat se s dosaženými úspěchy, ale jít dále a tyto úspěchy prohlubovat. Proto i říjnové plénum ÚV KSČ rozpracovalo úkoly, které sjezd přijal, položilo důraz na zhodnocení místa Československa ve světové socialistické soustavě a vytyčilo naše úkoly v boji proti imperialismu.

Současná epocha je charakterizována přechodem od kapitalismu k socialismu. To se projevuje v zápase dvou protikladných světových soustav — světové soustavy socialismu a světové soustavy kapitalismu. Jejich zápas má povahu třídního

boje, projevuje se v zostření boje mezi silami pokroku a reakce a má globální charakter. Dějištěm tohoto zápasu je celý svět, celá naše planeta a v té či oné míře zasahuje všechny země světa. Současně tento zápas probíhá ve všech oblastech společenského života, v ekonomice, v politice, kultuře a ideologii a podléhá se na něm všechny politické síly současnosti.

Buržoazie usiluje k uhájení svých zájmů a udržení svých pozic, o zastavení nezadržitelného vývoje světového revolučního procesu. Rostoucí síla světového socialismu nutí buržoazii využívat zejména poznatků a výsledků vědeckotechnické revoluce ke zvyšování efektivnosti a tempa výroby, ke stupňování vykořisťování a útlaču. Z obavy, aby třídní boj dělnické třídy a pracujících v kapitalistických zemích nepřerostl masové revoluční hnutí, maskuje buržoazie vykořisťování pracujících a uskutečňuje dílčí sociální reformy.

XXIV. sjezd KSSS konstatoval, že podstata soudobého kapitalismu se nezměnila, že stále žije z vykořisťování. Současný poměr sil mezi socialismem a kapitalismem jej však nutí, aby pružněji reagoval na svou situaci a přizpůsoboval se jí.

Snahy buržoazie v tomto směru neznamenají naprosto stabilizaci současného kapitalismu jako světového hospodářskopolitického systému. Naopak, všeobecná krize kapitalismu se nezastavila, ale dále pokračuje. Prohlubují se rozpory kapitalismu jak ve vnitropolitické oblasti, tak v mezinárodně politických vztazích.

Odpor proti kapitalistickému vykořisťování narůstá. Ve vyspělých kapitalistických zemích vzrůstá revoluční hnutí. Dále pokračuje nerovnoměrný ekonomický a politický vývoj kapitalismu. Rozdíl mezi nejvynutějšími kapitalistickými zeměmi a většinou ostatních kapitalistických států se prohlubuje. Projevují se vážné ekonomické otřesy, kterým se nemohou vyhnout ani nejvyspělejší kapitalistické státy.

Ve snaze potlačit revoluční hnutí, porazit socialismus a uhájit světové pozice stupňují imperialisté svou agresivitu. „... základem agresivní politiky imperialismu je snaha oslabit jakýmkoli způsobem pozice socialismu, potlačit národně osvobozené hnutí, klást překážky boji pracujících v kapitalistických zemích a zadržet neodvratný úpadek kapitalismu...“¹⁾ V čele imperialistického úsilí proti socialismu stojí ekonomicky nejsilnější imperialistická mocnost — USA. Jejich vojenskopolitickou strategií protisocialistického boje převzal hlavní a nejsilnější imperialistický pakt — NATO — a s nepodstatnými odchylkami i všechny ostatní imperialistické mocnosti.

Jádrem americké strategie zastrahování se v šedesátých letech stala politika pružného reagování jak v politické, tak ve vojenské sféře. Podle této politiky konečný strategický cíl — likvidace světové socialistické soustavy — se rozpadá do několika etap, které se dělí na řadu variant. Podle vojenskopolitických plánů je možné používat všech druhů násilí s důrazem na spodní část konfliktního spektra, jako jsou tzv. protipartyzánské akce, diverze, omezené války apod. Přípravu k jaderné světové válce se tím neodouvají do pozadí, naopak příprava světové války tvoří podstatnou součást amerického vojenskostrategického plánování.

Z třídně nepřátelského charakteru imperialismu a jeho nepřátelského vztahu vůči dělnické třídě, socialismu a společenskému pokroku, vyplývá nebezpečí vzniku světové války. Charakterizuje to především rostoucí militarizace ekonomiky imperialistických států.²⁾

Militarizace přináší vojenskoprůmyslovému komplexu nejen obrovské zisky, ale umožňuje stále rozšiřování a upevňování jeho mocenských pozic a politického vlivu.

Nebezpečí války dokazuje i snaha imperialismu, zejména amerického, zachovat

vat ve světě sociální a koloniální status quo. To je prakticky snaha upřít právo pracujících imperialistických zemí na sociální revoluci a na změnu politických, sociálních a ekonomických poměrů, která je v absolutním rozporu se sociálním a společenským pokrokem.

Když imperialismus neuspěl politikou z pozice síly, pomocí studené války a politikou vydírání a nátlaku v hospodářské a vojenské oblasti zastavit rozvoj socialistických zemí, zabránit rozpadu koloniální soustavy a změnit pronikavě poměr sil ve svůj prospěch, zaujala významné místo v imperialistické politice proti socialistickým zemím ideologická oblast, jmenovitě ideologická diverze a psychologická válka. Imperialisté využívají rozdílných názorů a rozporů mezi komunistickými a dělnickými stranami a mezi socialistickými zeměmi. Zpochybňují marxismus-leninismus tvrzením, že toto učení zastaralo, že není schopno řešit problémy současného světa, snaží se ukazovat socialistické země a zejména SSSR v tom nejhorším světle, rafinovaně vnucovat lidovým masám závěr, že chyby a nesprávnosti jsou vrozenou vlastností komunistických stran a socialistických zemí a podněcují nacionalismus a dezintegrační tendence jak mezi socialistickými zeměmi, tak v mezinárodním komunistickém hnutí.

V politice proti socialistickým zemím zaujímá významné místo revizionismus, oportunistismus a nacionalismus, které zvětšují antikomunistické působení nepřátel socialismu a komunismu. Vývoj a události v Československu v letech 1968—69 poskytl v tomto směru dostatek příkladů.

XIV. sjezd KSČ vycházel ve svých závěrech ze zkušeností a dokumentů mezinárodního komunistického hnutí, socialistických zemí, zejména ze zkušeností KSSS a Sovětského svazu při hodnocení současného poměru sil mezi imperialismem a socialismem. V souladu se zkušenostmi mezinárodního komunistického hnutí vytyčil v mezinárodně politické oblasti a pro zahraniční politiku Československa takové úkoly, které podporují závěry světového komunistického hnutí směrem k posilování světového socialismu, stanovil takové zahraničně politické úkoly, které jasně vyplývají z třídního charakteru našeho socialistického státu, které určují místo a úlohu Československa v mezinárodním třídním boji proti imperialismu, které odpovídají našim tradicím, zkušenostem, historickým poučením, hospodářské, sociální a národnostní struktuře a geografické poloze našeho státu a které vycházejí ze smluvního systému, který byl v poválečných letech pod vedením KSČ vybudován.

1) Mezinárodní porada komunistických a dělnických stran v Moskvě 1970, Praha 1970, str. 11.

2) Vojenské výdaje členských států NATO v roce 1970 činily 103 miliard dolarů. USA v letech 1966—1971 vydaly na vojenské účely 400 miliard dolarů.

Základem a východiskem československé zahraniční politiky je ideologie marxismu-leninismu a proletářský internacionismus. „Jsme si vědomi toho, že náročné úkoly socialistické výstavby, které nyní řešíme, vyžadují plně rozvinout všechny tvořivé síly strany a lidu, organicky sladovat naše národní a internacionální zájmy a povinnosti a důsledně vycházet z obecných zákonitostí výstavby socialistické společnosti. Naše strana vynaloží všechno úsilí, aby všestranně a účinně přispívala k upevňování politické, hospodářské i obranné síly socialistického společenství.“³⁾

XIV. sjezd KSČ přijal zahraničně politický program, který je jednoznačně mírovým programem. „Trvalým základem zahraničně politické linie KSČ a ČSSR, hlavní zárukou svobody, nezávislosti a socialistického vývoje naší vlasti jsou vztahy bratrské spolupráce, přátelství a pevného spojení se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi.“⁴⁾ Z tohoto základu vyplývají úkoly československé zahraniční politiky, které můžeme rozdělit do tří oblastí.

První oblast zahrnuje vztahy Československa a ostatních socialistických států. Charakteristickým rysem těchto vztahů se stala vzájemná pomoc, podpora a jednota. To vyžaduje od každé socialistické země, aby dělala vše, co je v jejích silách pro rozvoj spolupráce a vzájemné pomoci v oblasti ekonomiky, politiky, kultury, v zájmu boje za vybudování socialistického řádu, ve jménu obrany výsledků socialistické revoluce proti nástrahám a úkladům imperialismu, aby dělala vše pro upevňování síly a moci socialistického společenství ve jménu definitivního vítězství socialismu na celém světě.

Historie socialistické soustavy ukázala, že nejprůpustnější možností pro rozvoj socialistických zemí existují ve formě společenství socialistických zemí. Formování socialistických mezinárodních vztahů není zdaleka skončeno, ale již existuje pevná základna a kolektivně vypracované zásady a formy ekonomické, politické, vojenské a kulturní spolupráce a jim odpovídající mezinárodní socialistické instituce a organizace jako je RVHP, Varšavská smlouva nebo systém dvoustranných dohod. V mezinárodní politice socialistické země získaly bohaté zkušenosti ze společných akcí.

Spolupráce socialistických zemí postupuje všemi oblastmi společenského ži-

vota. V ekonomice se projevuje jako nepřetržitý rozvoj vzájemného obchodu, výrobní kooperace, společných opatření v plánování, jako rozvíjení navzájem propojovaných hospodářských odvětví, prohlubování vědeckotechnické spolupráce a vzájemné pomoci.

V oblasti politiky socialistické země si vyměňují zkušenosti z výstavby socialismu, projednávají problémy společných zájmů, uskutečňují koordinaci politické linie a společného postupu vůči imperalistickým státům a principů poskytování podpory a pomoci národně osvobozenému hnutí a rozvojovým státům.

Existují velmi úzké kontakty mezi státními a státními představiteli socialistických zemí, které realizují podle dvou či vícestranných dohod. Sem patří i rozsáhlá výměna různých delegací, která slouží k vzájemné výměně zkušeností ze všech oblastí společenského života.

Zajištění světového míru a spolehlivé obrany socialismu a bezpečnosti socialistických zemí a celého socialistického společenství je základní podmínkou úspěšného rozvoje socialistických zemí i celé socialistické soustavy. Vývoj soudobého vojenství je v současné epoše ovlivněna jednak rozdělením světa na dvě protikladné společenské soustavy a jednak rozvojem vědeckotechnické revoluce a uplatněním jejích výsledků ve vojenské oblasti. Z těchto faktorů vyplývá objektivní nutnost mezinárodní integrace vojenské síly socialistických států. Socialistická vojenská integrace dostala podobu Varšavské smlouvy, která tvoří politickou a vojenskou koalici evropských socialistických zemí. Rozbor vlivu Varšavské smlouvy ukazuje, že socialistická vojenská koalice stále účinněji působí jako stabilizující a konsolidující činitel. Členské státy Varšavské smlouvy účinně čelily mnohým krizovým situacím.

Sjednocená vojenská síla socialistických zemí a společně uskutečňovaná politika rozvoje, upevňování a obrany socialismu a míru se stala hlavní překážkou protinárodních, protilidových a reakčních záměrů imperialismu.

Liníí XIV. sjezdu KSČ je, aby se ČSSR stala ekonomicky, politicky a vojensky co nejpevnějším článkem světové socialistické soustavy. Je to dáno nejen požadavkem zabezpečení existenční jistoty Československa, ale i zájmy světového socialismu a míru, protože čím silnější je socialismus, tím jistější je mír. Splnit tento úkol XIV. sjezdu předpokládá všestranně upevňovat moc pracujících, vedoucí úlohu dělnické třídy v čele s komunistickou stranou ve všech sférách společenského života. To jsou základní faktory stability

³⁾ Zpráva o činnosti strany, Rudé právo, 26. 5. 1971

⁴⁾ Rezoluce XIV. sjezdu KSČ, Rudé právo, 31. 5. 1971

socialistického státu a účinnosti jeho zahraniční politiky.

Upevňovat socialistickou soustavu znamená správně sladovat národní a internacionální zájmy a důsledně uplatnit obecné zákonitosti socialistické výstavby. Tak vznikají předpoklady pro přesné, včasné a důsledné plnění internacionálních závazků, které ČSSR přijala v rámci organizace a styků se socialistickými zeměmi.

Stát se pevným článkem socialistické soustavy v neposlední řadě ukládá všestranně zabezpečit v součinnosti se socialistickými zeměmi a hlavně se Sovětským svazem západní československou hranici nejen jako naši státní hranici, ale jako hranici socialismu v Evropě.

XIV. sjezd formuloval a zdůraznil, že základní a stěžejní zásadou československé zahraniční politiky „... v budoucnu bude přispívat k tomu, aby členské země Varšavské smlouvy úspěšně koordinovaly svůj postup v zahraničně politických otázkách i při zabezpečování společné obrany revolučních vymožeností a nedotknutelnosti hranic socialistického společenství.“⁵⁾

Další oblastí úkolů československé zahraniční politiky je všestranná a aktivní podpora protimperialistického boje národů Asie, Afriky a Latinské Ameriky. Imperialismus a kolonialismus, který po staletí drancoval nesmírně bohatství těchto kontinentů a zbídačoval jejich obyvatelstvo, nemínil opustit dobrovolně žádnou pozici. V zájmu mezinárodních monopolů se snaží ovlivnit vývoj osvobozených zemí a tak vytváří nové konflikty a krize v různých částech světa, které mají bezprostřední vliv na celkové mezinárodní politické vztahy.

Klíčovým problémem tzv. třetího světa je v současnosti agrese amerického imperialismu proti vietnamskému lidu, agrese Izraele proti arabským zemím a situace na indickém subkontinentě.

Historie boje vietnamského lidu a ostatních národů Indočíny proti americké agresi stále více ukazuje, že je nutné pro konečné řešení zastavit vojenské akce a vyřešit vzniklé problémy jednáním. Základem pro jednání je návrh Prozatímní revoluční vlády Jihovietnamské republiky, který podporují všechny socialistické země a který obsahuje požadavek ukončení agresivní války vládou USA, bezpodminečného stažení ozbrojených sil USA a jejich spojenců z Jižního Vietnamu a skoncování s americkou podporou saigonského loutkového režimu. Prozatímní revoluční vláda Jihovietnamské republiky navr-

huje vytvořit širokou koaliční vládu, která by připravila demokratické volby. Tento návrh představuje konstruktivní základ pro politické řešení a urovnání vietnamského konfliktu a setkává se se stále větším ohlasem nejen v Jižním Vietnamu, ale i ve světové veřejnosti.

XIV. sjezd KSC uložil i nadále podporovat bojující vietnamský lid v jeho spravedlivém boji proti americké agresi a za dosažení míru.

Na Středním východě vyvolává krajní napětí pokračující agrese Izraele proti arabským zemím. Politika vládnoucích kruhů v Izraeli, která slouží zájmům amerického imperialismu a sionismu, se dostává do stále většího rozporu se skutečnými zájmy izraelského lidu, hazarduje s budoucností izraelského státu, provokuje milióny obyvatel arabských zemí a soustavně staví proti sobě veřejné mínění světa. Bezpečnost a mírový rozvoj Izraele může přinést pouze politika vzájemného respektování práv všech států a národů na Blízkém a Středním východě. Proto společně se Sovětským svazem a ostatními socialistickými zeměmi i ČSSR podporuje politické řešení krize v této části světa, které je založeno na důsledném splnění rezoluce Rady bezpečnosti OSN z 22. listopadu 1967. Ta požaduje odchod izraelských vojsk z okupovaných území arabských států a obnovení zákonných práv palestinského lidu.

Na indickém poloostrově vlivem pozůstatků imperialistické politiky „rozděl a panuj“, po nuceném odchodu britského imperialismu, panuje neustálé napětí mezi Indií a Pákistánem i napětí uvnitř těchto zemí.

Následkem reakční politiky vládnoucí pákistánské buržoazie nebyl respektován vývoj ve východní části země. Pákistánská vláda nerespektovala výsledky voleb v roce 1970, v nichž ve východním Pákistánu zvítězila přesvědčivou většinou Lidová liga a vojenským a policejním terorem potlačila demokratické hnutí východopákistánského lidu. Z obavy před masakry nastal doslova hromadný útěk obyvatel do Indie a dalších států. Svět nezažil od dob stěhování národů takový pohyb lidí. Pouze do Indie přešlo během několika měsíců přes 10 miliónů utečenců. Napětí mezi Indií a Pákistánem přerostlo ve vojenský konflikt, ze kterého se snaží těžít nejen reakce v Pákistánu, ale i světový imperialismus.

Československo má zájem na míru na indickém poloostrově a usiluje společně s ostatními socialistickými zeměmi o politické řešení při respektování práv a zájmů obyvatel východního Pákistánu.

⁵⁾ Zpráva o činnosti strany, Rudé právo, 26. 5. 1971.

Třetí oblast úkolů československé zahraniční politiky, jak je určil XIV. sjezd, se vztahuje k evropské problematice. Vývoj v Evropě je pro ČSSR závažný z přírodních důvodů. Evropa je politicky rozděleným kontinentem. Naše západní hranice tvoří hranici socialismu s kapitalismem. V Evropě stojí proti sobě mohutné vojenské síly: NATO a Varšavská smlouva. Bezprostředně v sousedním státě, v NSR, mají stále vliv militaristické, revanšistické a neofašistické síly.

Socialistické země vycházejí z toho, že problémy Evropy je možné řešit mírovými prostředky, že stabilitu Evropy může zajistit zejména vzájemně výhodná hospodářská spolupráce všech evropských států.

Sovětský svaz vytváří mírovou politiku, stanovenou XXIV. sjezdem KSSS, jednáním a podpisem smlouvy s NSR, předpoklady pro zmírnění politického napětí v Evropě. Tato ratifikační smlouva zaručuje neměnnost současných hranic v Evropě, připravuje podmínky pro řešení evropské bezpečnosti a rovněž pro smluvní vztahy mezi NSR a ostatními socialistickými státy. Západoněmecko-polská smlouva a čtyřstranná dohoda o Západním Berlínu to plně potvrzují.

Rovněž československá zahraniční politika spatřuje v řešení evropských otázek jeden z klíčových problémů a usiluje o to, aby se vytvořila taková Evropa, ve které by vládl mír a spolupráce mezi národy. Proto společně se všemi členskými státy Varšavské smlouvy přispívá svým podílem ke svolání celoevropské konference o bezpečnosti a spolupráci. Iniciativa socialistických států se ukazuje tak přitažlivou, že v současné době se těžko může kterýkoli kapitalistický stát postavit proti myšlence spolupráce. I když postoje západoevropských zemí se stávají reálnější a kladnější a daří se překonávat počáteční zdrženlivost a výhrady některých západoevropských zemí, přesto další pokrok v řešení evropské bezpečnosti, zejména ve svolání celoevropské konference, bude složitým procesem. V kapitalistickém světě existují stále vlivné síly, které usilují o to, aby znesnadnily a oddálily řešení těchto aktuálních a životně nutných problémů. Jsou to zejména Spojené státy americké, které jsou proti zmírňování napětí v Evropě.

K dosažení mírové konsolidace v Evropě patří i normalizace vztahů mezi NSR a ČSSR. K tomu je nutné, aby vláda NSR uznala závazně vedle poválečného uspořádání Evropy i neplatnost mnichovské dohody od samého počátku.

XIV. sjezd KSČ zdůraznil, že Mnichov byl součástí zločinného spiknutí nacistů proti míru, že byl přípravou ke druhé světové válce a zločinem na československu. Právem tedy požadujeme, aby z této historické pravdy vyvodila vláda NSR politické, morální a mezinárodně právní závěry.

V politických postojích současné Brandtovy vlády se projevují realističtější postoje. Socialistické země podporují všechny pozitivní kroky západoněmecké vlády, které směřují k řešení problémů Evropy. Vycházejí však i z toho, že imperialistický charakter NSR se nezměnil, že antikomunistická podstata západoněmeckého sociáldemokratismu zůstává stejná. Proto socialistické země, aniž upustily od základních principů, uplatňují pružnost v politice vůči NSR. Tato praxe již přinesla kladné výsledky.

Do přispěvku ČSSR k řešení evropské bezpečnosti zahrnujeme i podporu NDR v jejím úsilí o plné a všestranné mezinárodní právní uznání.

XXIV. sjezd KSSS přijal mírový program, který v první řadě usiluje o likvidaci válečných ohnisek ve světě, o uzavření regionálních a dvoustranných dohod a odmítnutí hrozby silou nebo používání síly v mezinárodních vztazích a o likvidaci všech možností agrese a mezinárodní zvěle. Československá socialistická republika tuto mírovou iniciativu podporuje a plně se s ní ztotožňuje, protože odpovídá všem zájmům ČSSR a vede k upevnění bezpečnosti a mezinárodně politického postavení našeho státu.

Zahraniční politika našeho státu směřuje k zachování míru a upevnění mezinárodní bezpečnosti. Nebezpečí, že imperialisté rozpoutají válečné dobrodružství, vyžaduje, aby všechny země Varšavské smlouvy byly nepřetržitě připraveny odrazit jakýkoli útok či pokus o agresi. „Neustálé upevňování ozbrojených sil je objektivní nutností pro úspěšnou výstavbu socialismu, vyplývající ze zákonitosti společenského vývoje a ze zvláštnosti třídního boje mezi kapitalismem a socialismem.“⁶⁾

To platí objektivně i pro naši zem. ČSLA tvoří jádro branného systému ČSSR a její výstavba a budování probíhá v souladu s obecnými principy výstavby socialistického státu. Vzhledem k úloze naší armády, jakožto mocenskopolitického nástroje, zahrnuje její výstavba i některé zvláštnosti. Obcí, obecné a specifické, nachází výraz v leninských principech vý-

⁶⁾ Diskusní vystoupení A. A. Grečka na XIV. sjezdu KSSS, Rudé právo, 5. 4. 1971.

stavby a řízení socialistické armády, které podle usnesení XIV. sjezdu tvoří hlavní vodítko pro práci v armádě. V současné době to znamená především další upevňování vedoucí úlohy strany, zvýšení úsilí velitelů, štábů, politických pracovníků a stranických organizací při plnění úkolů bojové a politické přípravy a bojové pohotovosti, poskytování podpory náročným velitelům a zkvalitňování řídicí a organizátorské práce štábů.

Naléhavým úkolem je prohloubení politické a ideové výchovné práce a zvýšení jejího vlivu na rozhodující úseky vojenského života, hlavně na bojovou přípravu, kázeň a vysokou organizovanost, na rozvíjení iniciativy a aktivity příslušníků armády a její cílevědomé zaměření ke splnění úkolů bojové a politické přípravy. K tomu je nutné podněcovat a usměrňovat činnost Svazu socialistické mládeže, podporovat samostatnost svazáckých organizací, pěstovat jejich odpovědnost za výsledky a úroveň výcviku, učit velitele pracovat se svazáckými organizacemi a využívat iniciativy a aktivity vojáků.

Rezoluce XIV. sjezdu zdůrazňuje význam ideologické práce. Jejím úkolem je prohlubovat uvědomělost příslušníků armády v duchu marxismu-leninismu a proletářskému internacionalismu, napomáhat přesnému a kvalitativnímu splnění úkolů bojové a politické přípravy, pěstovat u příslušníků armády oddanost dělnické třídy a KSČ, socialistické vlasti a společenství socialistických států, učit je chápat a poznávat agresivní podstatu imperialismu,

nenávidět třídního nepřítele a uvědoměle chápat vlastenecké a internacionální povinnosti příslušníků ČSLA.

K základním předpokladům pro splnění náročných úkolů bojové a politické přípravy patří vysoká vojenská kázeň. Úkol zvyšovat kázeň se vztahuje nejen k potřebám armády, ale i k celospolečenským potřebám socialistické výchovy mladé generace. Armáda musí vychovávat nejen vysoce ukázněné a odborně připravené obránce vlasti, kteří jsou odhodláni splnit za všech okolností svou nejvyšší občanskou povinnost, ale i politicky uvědomělé, morálně a charakterově pevné občany s odpovědným vztahem k práci a potřebám socialistické společnosti, se smyslem pro občanskou kázeň.

Pro další výstavbu naší armády má nemalý význam studium a využívání zkušeností a poznatků Sovětské armády a ostatních socialistických armád ze všech oblastí vojenského života.

Obrana Československé socialistické republiky se bude nadále rozvíjet jako nedílná součást koalice států Varšavské smlouvy, která tvoří nejen hlavní záruku bezpečnosti naší země, ale zaručuje mír a bezpečnost národů v Evropě a slouží tak společným cílům i národním zájmům jednotlivých socialistických zemí.

Proto považujeme za internacionální povinnost posilovat jednotu Varšavské smlouvy a napomáhat při hledání účinnějších způsobů koordinace společného úsilí všech jejích účastníků v mezinárodní politické a vojenské oblasti.